ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τέταρτο τμήμα)

της 30ής Απριλίου 2009*

Στις συνεκδικαζόμενες υποθέσεις C-393/07 και C-9/08,

με αντικείμενο προσφυγές ακυρώσεως, δυνάμει του άρθρου 230 ΕΚ, που ασκήθηκαν αντιστοίχως την 1η Αυγούστου 2007 και στις 22 Ιουνίου 2007,

Ιταλική Δημοκρατία, εκπροσωπούμενη αρχικώς από τον I. M. Braguglia και στη συνέχεια από τον R. Adam, επικουρούμενους από τον P. Gentili, avvocato dello Stato, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

προσφεύγουσα στην υπόθεση C-393/07,

υποστηριζόμενη από:

τη **Δημοκρατία της Λεττονίας**,

παρεμβαίνουσα,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ιταλική.

τον **Beniamino Donnici,** κάτοικο Castrolibero (Ιταλία), εκπροσωπούμενο από τους M. Sanino, G. M. Roberti, I. Perego, και P. Salvatore, avvocati,

προσφεύγοντα στην υπόθεση C-9/08,

υποστηριζόμενο από:

την **Ιταλική Δημοκρατία,**

κατά

του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, εκπροσωπούμενου από τους H. Krück, N. Lorenz και L. Visaggio, επικουρούμενους από τον καθηγητή E. Cannizzaro, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

καθού,

υποστηριζόμενου από:

τον **Achille Occhetto,** κάτοικο Ρώμης (Ιταλία), εκπροσωπούμενο από τους P. De Caterini και F. Paola, avvocati,

παρεμβαίνοντα,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τέταρτο τμήμα),

συγκείμενο από τους K. Lenaerts, πρόεδρο τμήματος, T. von Danwitz (εισηγητή), E. Juhász, Γ. Αρέστη και J. Malenovský, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: M. Poiares Maduro
γραμματέας: M. Ferreira, κύριος υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 5ης Μαρτίου 2009,

κατόπιν της αποφάσεως που έλαβε, αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα, να εκδικάσει την υπόθεση χωρίς ανάπτυξη προτάσεων,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Η Ιταλική Δημοκρατία και ο B. Donnici, με τις προσφυγές τους, ζητούν από το Δικαστήριο να ακυρώσει την απόφαση 2007/2121 (REG) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, της 24ης Μαΐου 2007, σχετικά τον έλεγχο της εντολής του Beniamino Donnici, με την οποία κηρύσσεται ανίσχυρη η εντολή του ως μέλους του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (στο εξής: προσβαλλόμενη απόφαση).

Το νομικό πλαίσιο

Η κοινοτική νομοθεσία

Η πράξη του 1976

2 Τα άρθρα 1, 2, 6 έως 8, 12 και 13 της πράξης εκλογής των αντιπροσώπων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο με άμεση καθολική ψηφοφορία, η οποία είναι προσαρτημένη

στην απόφαση 76/787/ΕΚΑΧ, ΕΟΚ, Ευρατόμ του Συμβουλίου, της 20ής Σεπτεμβρίου 1976 (ΕΕ L 278, σ. 5), όπως έχει τροποποιηθεί και αριθμηθεί εκ νέου με την απόφαση 2002/772/ΕΚ, Ευρατόμ του Συμβουλίου, της 25ης Ιουνίου 2002 και της 23ης Σεπτεμβρίου 2002 (ΕΕ L 283, σ. 1, στο εξής: πράξη του 1976), ορίζουν τα εξής:

«*Άρθρο πρώτο*

[…]

3. Οι εκλογές διεξάγονται με άμεση, καθολική, ελεύθερη και μυστική ψηφοφορία.

Άρθρο 2

Τα κράτη μέλη, ανάλογα με τις εθνικές τους ιδιαιτερότητες, μπορούν να ορίσουν εκλογικές περιφέρειες για την εκλογή στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή να προβλέψουν άλλες εκλογικές υποδιαιρέσεις, χωρίς να θίγεται συνολικά η αναλογικότητα του εκλογικού συστήματος.

Άρθρο 6

1. Τα μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ψηφίζουν ατομικώς και προσωπικώς. Δεν δεσμεύονται από οδηγίες, ούτε δέχονται επιτακτική εντολή.

[…]

Άρθρο 7

1. Η ιδιότης του αντιπροσώπου στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο δεν συμβιβάζεται προς την ιδιότητα του:

— μέλους της κυβερνήσεως ενός κράτους μέλους,

— μέλους της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων,

— δικαστού, γενικού εισαγγελέως ή γραμματέως του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ή του Πρωτοδικείου,

— μέλους της Εκτελεστικής Επιτροπής της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας,

— μέλους του Ελεγκτικού Συνεδρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων,

— Διαμεσολαβητή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων,

— μέλους της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας,

— μέλους των επιτροπών ή οργανισμών, που συνεστήθησαν δυνάμει ή κατ' εφαρμογή των Συνθηκών περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας, για τη διοίκηση κοινοτικών ταμείων ή για συνεχή και άμεση άσκηση καθηκόντων διαχειρίσεως

— μέλους του διοικητικού συμβουλίου, της διευθυνούσης επιτροπής ή υπαλλήλου της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων,

— εν ενεργεία υπαλλήλου ή μέλους του λοιπού προσωπικού των οργάνων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ή των ειδικευμένων οργανισμών που συνδέονται με τα όργανα αυτά ή της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων.

2. Από την εκλογή του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου του 2004, η ιδιότητα του μέλους του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου δεν είναι συμβατή με την ιδιότητα του μέλους εθνικού Κοινοβουλίου.

[…]

Άρθρο 8

Με την επιφύλαξη των διατάξεων της παρούσας πράξης, η εκλογική διαδικασία διέπεται, σε κάθε κράτος μέλος, από τις εθνικές διατάξεις.

Οι εθνικές αυτές διατάξεις, που ενδεχομένως λαμβάνουν υπόψη τις ιδιαιτερότητες των κρατών μελών, δεν πρέπει συνολικά να θίγουν την αναλογικότητα του εκλογικού συστήματος.

Άρθρο 12

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο προβαίνει [στον έλεγχο της εντολής των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου]. Για το σκοπό αυτό, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο λαμβάνει υπόψη τα αποτελέσματα που δηλώνονται επισήμως από τα κράτη μέλη και αποφασίζει επί των διαφορών οι οποίες θα ηδύνατο ενδεχομένως να ανακύψουν από την εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας πράξεως, εξαιρουμένων των εθνικών διατάξεων στις οποίες παραπέμπει η πράξη αυτή.

Άρθρο 13

1. Μία βουλευτική έδρα χηρεύει όταν η θητεία μέλους του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου λήξει λόγω παραίτησης ή θανάτου του ή έκπτωσης από το αξίωμά του.

2. Με την επιφύλαξη των άλλων διατάξεων της παρούσας πράξης, κάθε κράτος μέλος θεσπίζει τις κατάλληλες διαδικασίες πλήρωσης τυχόν χηρεύουσας έδρας για το υπόλοιπο της πενταετούς περιόδου που αναφέρεται στο άρθρο 3.

3. Όταν η νομοθεσία κράτους μέλους προβλέπει ρητώς την έκπτωση μέλους του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου από το αξίωμά του, η θητεία του λήγει κατ' εφαρμογή των διατάξεων αυτής της νομοθεσίας. Οι αρμόδιες εθνικές αρχές ενημερώνουν σχετικά το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

4. Όταν μία έδρα χηρεύσει λόγω παραίτησης ή θανάτου, ο Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ενημερώνει σχετικώς, χωρίς χρονοτριβή, τις αρμόδιες αρχές του οικείου κράτους μέλους.»

Ο εσωτερικός κανονισμός του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου

3 Τα άρθρα 3 και 4 του εσωτερικού κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (στο εξής: Εσωτερικός Κανονισμός) ορίζουν τα εξής:

«*Άρθρο 3*

Έλεγχος της εντολής

[…]

3. Το Κοινοβούλιο προβαίνει αμέσως, με βάση την έκθεση της αρμόδιας επιτροπής του, στον έλεγχο της εντολής και αποφασίζει για το κύρος της εντολής εκάστου των νεοεκλεγέντων βουλευτών του, καθώς και επί των ενδεχομένων ενστάσεων, οι οποίες προβάλλονται βάσει των διατάξεων της [πράξης του 1976], εξαιρουμένων των ενστάσεων που βασίζονται σε εθνικούς εκλογικούς νόμους.

4. Η έκθεση της αρμόδιας επιτροπής βασίζεται στην επίσημη ανακοίνωση από κάθε κράτος μέλος του συνόλου των εκλογικών αποτελεσμάτων, στην οποία αναγράφονται τα ονόματα των εκλεγέντων υποψηφίων, καθώς και των ενδεχομένων αντικαταστατών, με τη σειρά που προκύπτει από το αποτέλεσμα των εκλογών.

Ο έλεγχος της εντολής βουλευτή μπορεί να γίνει μόνον εφόσον ο τελευταίος έχει προβεί στις γραπτές δηλώσεις που απαιτούνται κατά το παρόν άρθρο, καθώς και κατά το παράρτημα Ι του παρόντος Κανονισμού.

Το Κοινοβούλιο, στηριζόμενο σε έκθεση της αρμόδιας επιτροπής του, μπορεί ανά πάσα στιγμή να αποφαίνεται επί ενδεχομένων ενστάσεων σχετικά με το κύρος της εντολής οιουδήποτε βουλευτή του.

5. Εφόσον ο διορισμός βουλευτή είναι συνέπεια της παραίτησης υποψηφίων του ίδιου ψηφοδελτίου, η αρμόδια για τον έλεγχο της εντολής επιτροπή μεριμνά ώστε η παραίτηση αυτή να υποβάλλεται σύμφωνα με το πνεύμα και το γράμμα της [πράξης του 1976], καθώς και του άρθρου 4, παράγραφος 3, του παρόντος Κανονισμού.

[…]

Άρθρο 4

Διάρκεια της εντολής

[…]

3. Κάθε βουλευτής που υποβάλλει παραίτηση κοινοποιεί στον Πρόεδρο την παραίτηση, καθώς και την ημερομηνία κατά την οποία αυτή αρχίζει να ισχύει, η οποία δεν πρέπει να υπερβαίνει τους τρεις μήνες μετά την κοινοποίηση. Η κοινοποίηση αυτή λαμβάνει τη μορφή πρακτικού που συντάσσεται παρόντος του Γενικού Γραμματέα ή του εκπροσώπου του, υπογράφεται από αυτόν, καθώς και τον ενδιαφερόμενο βουλευτή, και υποβάλλεται αμέσως στην αρμόδια επιτροπή, η οποία την εγγράφει στην ημερήσια διάταξη της πρώτης συνεδρίασης μετά [την παραλαβή] του εν λόγω εγγράφου.

Εάν η αρμόδια επιτροπή κρίνει ότι η παραίτηση δεν ανταποκρίνεται στο πνεύμα ή το γράμμα της [πράξης του 1976], ενημερώνει το Κοινοβούλιο προκειμένου αυτό να αποφασίσει εάν θα διαπιστώσει ή όχι τη χηρεία.

Σε αντίθετη περίπτωση, η διαπίστωση της χηρείας πραγματοποιείται από την ημερομηνία που αναφέρεται από τον παραιτούμενο βουλευτή στο πρακτικό παραίτησης. Το Κοινοβούλιο δεν προβαίνει σε ψηφοφορία επί του θέματος.

[…]

9. Το Κοινοβούλιο επιφυλάσσεται, στην περίπτωση που η αποδοχή της εντολής ή η ακύρωσή της φαίνονται πλημμελείς, είτε λόγω συγκεκριμένης ανακρίβειας είτε λόγω έλλειψης συναίνεσης, να χαρακτηρίσει άκυρη την υπό εξέταση εντολή ή να αρνηθεί να διαπιστώσει τη χηρεία της έδρας.»

Το καθεστώς των βουλευτών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου

4 Σύμφωνα με την τέταρτη αιτιολογική σκέψη της απόφασης 2005/684/ΕΚ, Ευρατόμ, του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 28ης Σεπτεμβρίου 2005 για τη θέσπιση του καθεστώτος των βουλευτών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (ΕΕ L 262, σ. 1, στο εξής: καθεστώς των βουλευτών), «[η] ελευθερία και ανεξαρτησία του βουλευτή, την οποία

προστατεύει το άρθρο 2, χρήζει ρυθμίσεως και δεν μνημονεύεται στα κείμενα του πρωτογενούς δικαίου. Δηλώσεις, με τις οποίες βουλευτές αναλαμβάνουν την υποχρέωση να παραιτηθούν της εντολής τους σε καθορισμένη χρονική στιγμή, ή εν λευκώ δηλώσεις για την παραίτηση από την εντολή, τις οποίες ένας συνδυασμός μπορεί να χρησιμοποιήσει κατά βούληση, δεν συμβιβάζονται με την ελευθερία και ανεξαρτησία του βουλευτή και δεν είναι, συνεπώς, δυνατόν να έχουν νομικά δεσμευτικό χαρακτήρα».

5 Εξάλλου, η πέμπτη αιτιολογική σκέψη του καθεστώτος των βουλευτών διευκρινίζει ότι το άρθρο 3, παράγραφος 1, του εν λόγω καθεστώτος επαναλαμβάνει τις διατάξεις του άρθρου 6, παράγραφος 1, της πράξης του 1976.

6 Τέλος, τα άρθρα 2 και 30 του καθεστώτος των βουλευτών ορίζουν τα εξής:

«*Άρθρο 2*

1. Οι βουλευτές είναι ελεύθεροι και ανεξάρτητοι.

2. Συμφωνίες σχετικά με την παραίτηση από την εντολή πριν από τη λήξη ή κατά το τέλος κοινοβουλευτικής περιόδου είναι άκυρες.

Άρθρο 30

Το παρόν καθεστώς τίθεται σε ισχύ την πρώτη ημέρα της κοινοβουλευτικής περιόδου του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου που αρχίζει το έτος 2009.»

Η εθνική νομοθεσία

7 Ο νόμος 18, της 24ης Ιανουαρίου 1979, περί της εκλογής των Ιταλών αντιπροσώπων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (*GURI* αριθ. 29, της 30ής Ιανουαρίου 1979, σ. 947, στο εξής: νόμος της 24ης Ιανουαρίου 1979), αφορά την ανάδειξη των Ιταλών μελών του Κοινοβουλίου. Προβλέπει ότι οι βουλευτές εκλέγονται με καθολική, άμεση, ελεύθερη και μυστική ψηφοφορία. Οι έδρες κατανέμονται στους συνδυασμούς αναλογικώς, σύμφωνα με τους όρους του νόμου αυτού, και ο αριθμός των εδρών κατανέμεται στις διάφορες, πέντε στο σύνολο, εκλογικές περιφέρειες βάσει των αποτελεσμάτων της τελευταίας γενικής απογραφής του πληθυσμού.

8 Το άρθρο 20 του νόμου της 24ης Ιανουαρίου 1979 προβλέπει ότι τα εκλογικά τμήματα των διαφόρων εκλογικών περιφερειών καθορίζουν, μεταξύ άλλων, τη σειρά κατάταξης των υποψηφίων κάθε συνδυασμού βάσει των εξατομικευμένων αποτελεσμάτων. Τα αποτελέσματα διαβιβάζονται στο Ufficio elettorale nazionale per il Parlamento europeo presso la Corte di cassazione (εθνική επιτροπή εκλογικών διαδικασιών για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στο ιταλικό αναιρετικό δικαστήριο, στο εξής: ιταλική επιτροπή εκλογικών διαδικασιών). Σύμφωνα με το άρθρο 21 του νόμου αυτού, η ιταλική επιτροπή εκλογικών διαδικασιών καταγράφει τον αριθμό των ψήφων κάθε συνδυασμού σε εθνικό επίπεδο, κατανέμει τις έδρες, αφενός, μεταξύ των κομμάτων βάσει του αριθμού των ψήφων κάθε συνδυασμού και, αφετέρου, μεταξύ των εκλογικών περιφερειών. Η επιτροπή αυτή συντάσσει, σύμφωνα με το άρθρο 23 του νόμου αυτού, πρακτικά που διαβιβάζονται στη γραμματεία του Κοινοβουλίου.

9 Εξάλλου, ο νόμος της 24ης Ιανουαρίου 1979 ρυθμίζει λεπτομερώς τον διορισμό των βουλευτών με το άρθρο 41, σύμφωνα με το οποίο ο υποψήφιος που εξελέγη σε πλείονες εκλογικές περιφέρειες δηλώνει στην ιταλική επιτροπή εκλογικών διαδικασιών την εκλογική περιφέρεια που επιλέγει. Για την άλλη εκλογική περιφέρεια, η επιτροπή αυτή ανακηρύσσει ως εκλεγέντα τον υποψήφιο που έπεται αμέσως του τελευταίου εκλεγέντος. Εξάλλου, η ιταλική επιτροπή εκλογικών διαδικασιών κατανέμει την έδρα που χηρεύει κατά τη διάρκεια της θητείας βουλευτή στον υποψήφιο του ίδιου ψηφοδελτίου και της ίδιας εκλογικής περιφέρειας που έπεται του τελευταίου εκλεγέντος.

10 Σύμφωνα με το άρθρο 46 του νόμου αυτού, η ιταλική επιτροπή εκλογικών διαδικασιών κοινοποιεί στη γραμματεία του Κοινοβουλίου τα αποτελέσματα της ανακήρυξης βουλευτών κατόπιν δικαστικών αποφάσεων που επιλύουν αμετακλήτως τις οικείες διαφορές, διορθώνει, ενδεχομένως, το αποτέλεσμα των εκλογών και αντικαθιστά τους παρανόμως ανακηρυχθέντες βουλευτές από τους εκλεγέντες που έχουν προς τούτο δικαίωμα, ενημερώνοντας τους ενδιαφερομένους και τη γραμματεία του Κοινοβουλίου.

Το ιστορικό της διαφοράς και η προσβαλλόμενη απόφαση

11 Στις εκλογές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου που διεξήχθησαν στις 12 και 13 Ιουνίου 2004, ο B. Donnici ήταν υποψήφιος στο κοινό ψηφοδέλτιο Società Civile — Di Pietro Occhetto. Το ψηφοδέλτιο αυτό έλαβε δύο έδρες, την πρώτη στην εκλογική περιφέρεια της Μεσημβρινής Ιταλίας και τη δεύτερη στην εκλογική περιφέρεια της Βορειοδυτικής Ιταλίας. Ο A. Di Pietro, που έλαβε τις περισσότερες ψήφους στις δύο εκλογικές περιφέρειες, επέλεξε την εκλογική περιφέρεια της Μεσημβρινής Ιταλίας.

12 Ο A. Occhetto κατείχε τη δεύτερη θέση στα ψηφοδέλτια, λαμβανομένου υπόψη του αριθμού των ψήφων στις δύο εκλογικές περιφέρειες, προηγούμενος του B. Donnici στην εκλογική περιφέρεια της Μεσημβρινής Ιταλίας και του G. Chiesa στην εκλογική περιφέρεια της Βορειοδυτικής Ιταλίας. Δεδομένου ότι ο A. Di Pietro επέλεξε την έδρα της εκλογικής περιφέρειας της Μεσημβρινής Ιταλίας, ο A. Occhetto θα έπρεπε να ανακηρυχθεί εκλεγείς στην εκλογική περιφέρεια της Βορειοδυτικής Ιταλίας. Ωστόσο, ο A Occhetto, μέλος τότε της ιταλικής Γερουσίας, με γραπτή δήλωση της 6ης Ιουλίου 2004 η οποία περιήλθε την επομένη στην ιταλική επιτροπή εκλογικών διαδικασιών, παραιτήθηκε από την εκλογή του στο Κοινοβούλιο σε αμφότερες τις εκλογικές περιφέρειες.

13 Μετά την παραίτηση αυτή, η ιταλική επιτροπή εκλογικών διαδικασιών, στις 18 Ιουλίου 2004, ανακήρυξε ως εκλεγέντες τον G. Chiesa στην εκλογική περιφέρεια της Βορειοδυτικής Ιταλίας και τον A. Di Pietro στην εκλογική περιφέρεια της Μεσημβρινής Ιταλίας και, στις 12 Νοεμβρίου 2004, κοινοποίησε το όνομα του B. Donnici ως πρώτου επιλαχόντα στη θέση του A. Di Pietro για την εκλογική περιφέρεια της Νότιας Ιταλίας, ενώ ο παραιτηθείς A. Occhetto δεν περιλαμβανόταν στον κατάλογο των επιλαχόντων.

14 Κατά τις βουλευτικές εκλογές της 9ης και 10ης Απριλίου 2006 στην Ιταλία, ο A. Di Pietro εξελέγη βουλευτής στο ιταλικό Κοινοβούλιο και επέλεξε να έχει την εθνική βουλευτική ιδιότητα από τις 28 Απριλίου 2006. Δεδομένου ότι, σύμφωνα με το άρθρο 7, παράγραφος 2, της πράξης του 1976, το αξίωμα αυτό είναι ασυμβίβαστο προς την ιδιότητα του μέλους του Κοινοβουλίου, το Κοινοβούλιο διαπίστωσε ότι η εν λόγω έδρα χηρεύει.

15 Ο A. Occhetto, που ήταν υποψήφιος στις εθνικές αυτές εκλογές χωρίς να επανεκλεγεί, με δήλωση της 27ης Απριλίου 2006 προς την ιταλική επιτροπή εκλογικών διαδικασιών, ανακάλεσε την παραίτηση της 6ης Ιουλίου 2004 και ζήτησε να καταλάβει την κενή έδρα μετά την εκ μέρους του A. Di Pietro επιλογή της έδρας του εθνικού Κοινοβουλίου.

16 Μετά τη δήλωση αυτή, στις 8 Μαΐου 2006, η ιταλική επιτροπή εκλογικών διαδικασιών ανακήρυξε τον A. Occhetto ως εκλεγέν μέλος του Κοινοβουλίου και κοινοποίησε αυθημερόν στο Κοινοβούλιο το όνομά του ως αντικαταστάτη του A. Di Pietro.

17 Το Tribunale amministrativo regionale del Lazio (Περιφερειακό διοικητικό δικαστήριο του Λατίου, Ιταλία), με απόφαση της 21ης Ιουλίου 2006, απέρριψε ως αβάσιμη την προσφυγή ακυρώσεως που άσκησε ο B. Donnici κατά της ανακηρύξεως αυτής.

18 Ο B. Donnici αμφισβήτησε επίσης ενώπιον του Κοινοβουλίου την ανακήρυξη του A. Occhetto ως ευρωβουλευτή στη θέση του A. Di Pietro. Η ένσταση αυτή εξετάσθηκε από την επιτροπή νομικών υποθέσεων του Κοινοβουλίου, κατά τη συνεδρίαση της 21ης Ιουνίου 2006. Η επιτροπή νομικών υποθέσεων, αφού διαπίστωσε ότι, σύμφωνα με το άρθρο 12 της πράξης του 1976, η ένσταση αυτή ήταν απαράδεκτη διότι στηρίζεται στον ιταλικό εκλογικό νόμο, πρότεινε ομόφωνα στο Κοινοβούλιο να δεχθεί ως έγκυρη την εκλογή του A. Occhetto. Στις 3 Ιουλίου 2006, το Κοινοβούλιο επικύρωσε την εκλογή του A. Occhetto.

19 Το Consiglio di Stato, με απόφαση της 6ης Δεκεμβρίου 2006, δέχθηκε την έφεση του B. Donnici κατά της απόφασης του Tribunale amministrativo regionale del Lazio και ακύρωσε την ανακήρυξη του A. Occhetto ως μέλους του Κοινοβουλίου, στην οποία είχε προβεί η ιταλική επιτροπή εκλογικών διαδικασιών. Το Consiglio di Stato έκρινε, μεταξύ άλλων, ότι «η λαϊκή βούληση, […] ουδέποτε εμπόδισε υποψήφιο να παραιτηθεί από το αξίωμά του» και ότι «το αμεταβίβαστο του βουλευτικού αξιώματος απαγορεύ[ει] στον παραιτηθέντα να επέμβει […] κατά βούληση στη σειρά κατάταξης».

20 Η απόφαση του Consiglio di Stato απέκτησε ισχύ δεδικασμένου κατόπιν της αποφάσεως της 26ης Μαρτίου 2007 του Corte suprema di cassazione (ανώτατου ακυρωτικού δικαστηρίου, Ιταλία), με την οποία απορρίφθηκε η προσφυγή του A. Occhetto ως απαράδεκτη λόγω τυπικού ελαττώματος. Στις 19 Απριλίου 2007, ο A. Occhetto άσκησε προσφυγή ενώπιον του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, η οποία, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση της 5ης Μαρτίου 2009, εξακολουθούσε να εκκρεμεί.

21 Στις 29 Μαρτίου 2007, η ιταλική επιτροπή εκλογικών διαδικασιών έλαβε γνώση της αποφάσεως του Consiglio di Stato και επικύρωσε την εκλογή του B. Donnici ως μέλους του Κοινοβουλίου για την εκλογική περιφέρεια της Μεσημβρινής Ιταλίας, ανακαλώντας έτσι την εντολή του A. Occhetto. Η επικύρωση αυτή κοινοποιήθηκε στο Κοινοβούλιο, το οποίο την καταχώρισε στα πρακτικά της ολομέλειας της 23ης Απριλίου 2007, δυνάμει των οποίων ο B. Donnici μετείχε στο Κοινοβούλιο αλλά μόνον προσωρινά και υπό την επιφύλαξη της μεταγενέστερης απόφασης του Κοινοβουλίου περί ελέγχου της εντολής του.

22 Εν τω μεταξύ, ο A. Occhetto, με έγγραφο της 5ης Απριλίου 2007, υπέβαλε ένσταση και ζήτησε από το Κοινοβούλιο να επικυρώσει την εντολή του και όχι την εντολή του B. Donnici. Κατόπιν της ενστάσεως αυτής, το Κοινοβούλιο ζήτησε από τη νομική επιτροπή του να ελέγξει την εντολή του B. Donnici.

23 Στις 24 Μαΐου 2007, το Κοινοβούλιο εξέδωσε την προσβαλλόμενη απόφαση που ορίζει τα εξής:

«Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, έχοντας υπόψη:

— την πράξη [του 1976],

— τα άρθρα 3, 4 και 9 καθώς και το παράρτημα I του κανονισμού του,

— την εκ μέρους της αρμόδιας ιταλικής εθνικής αρχής επίσημη ανακοίνωση της εκλογής του Beniamino Donnici στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

— την από 25 Μαρτίου 2007 ένσταση του Achille Occhetto, περί του κύρους της εκλογής του Beniamino Donnici στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

— την έκθεση της επιτροπής νομικών υποθέσεων (A6-0198/2007),

— […]

Δ. επειδή οι εθνικές διατάξεις περί της ευρωπαϊκής εκλογικής διαδικασίας πρέπει να συνάδουν με τις θεμελιώδεις αρχές της κοινοτικής τάξης και, ειδικότερα, με το πρωτογενές κοινοτικό δίκαιο καθώς και με το πνεύμα και το γράμμα της πράξης [του 1976] για τους λόγους αυτούς, οι νομοθετικές, διοικητικές και δικαστικές αρμόδιες εθνικές αρχές, όταν εφαρμόζουν και/ή ερμηνεύουν τις εθνικές τους διατάξεις περί της ευρωπαϊκής εκλογικής διαδικασίας, δεν μπορούν να μη λαμβάνουν υπόψη τις αρχές του κοινοτικού εκλογικού δικαίου,

Ε. επειδή η συμβατότητα της παραίτησης του Achille Occhetto με το πνεύμα και το γράμμα της πράξης [του 1976] πρέπει να εκτιμηθεί υπό το πρίσμα του άρθρου 6 της πράξης αυτής […] και η ελευθερία και η ανεξαρτησία των βουλευτών συνιστά πραγματικά θεμελιώδη αρχή,

ΣΤ. επειδή το (εν ισχύι από το 2009) καθεστώς των βουλευτών προβλέπει στο άρθρο 2, παράγραφος 1, ότι "οι βουλευτές είναι ελεύθεροι και ανεξάρτητοι" η παράγραφος 2 του άρθρου αυτού που αποτελεί φυσική συνέχεια της παραγράφου 1 ορίζει ότι "συμφωνίες σχετικά με την παραίτηση από την εντολή πριν από τη λήξη ή κατά το τέλος κοινοβουλευτικής περιόδου είναι άκυρες",

Ζ. επειδή οι διατάξεις αυτές του καθεστώτος των βουλευτών εξειδικεύουν απλώς τις αρχές της ελευθερίας και της ανεξαρτησίας που περιλαμβάνονται στην πράξη [του 1976] […],

[…]

ΙΑ. επειδή στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 6 της πράξης [του 1976] εμπίπτουν επίσης οι υποψήφιοι που περιλαμβάνονται επισήμως στην μετεκλογική σειρά

κατάταξης και μάλιστα προς το συμφέρον του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, αφού οι υποψήφιοι αυτοί αποτελούν εν δυνάμει μέλη του εν λόγω Κοινοβουλίου,

ΙΒ. επειδή η παραίτηση του Achille Occhetto από την εκλογή απορρέει από συμφωνία, […] και, κατά συνέπεια, η παραίτηση αυτή δεν συνάδει με το γράμμα και το πνεύμα της πράξης [του 1976] και είναι, ως εκ τούτου, άκυρη,

ΙΓ. επειδή η ακυρότητα της παραίτησης του Achille Occhetto συμπαρασύρει την πραγματική και νομική βάση του κύρους της εντολής του διαδόχου του, Beniamino Donnici,

[…]

ΙΣΤ. επειδή το [Consiglio di Stato], με αμετάκλητη απόφαση που περιβλήθηκε με ισχύ δεδικασμένου, ακύρωσε την ανακήρυξη του ως βουλευτή του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,

Κ. επειδή βάσει του άρθρου 12 της πράξης [του 1976], το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο –και μόνο το Κοινοβούλιο– ελέγχει τις εντολές των μελών του που εκλέγονται με καθολική ψηφοφορία το θεμελιώδες αυτό προνόμιο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου δεν μπορεί να θιγεί και ακόμη λιγότερο να καταστεί ανενεργό από την εκ μέρους των εθνικών αρχών θέσπιση διατάξεως που είναι προδήλως αντίθετη προς τους οικείους κανόνες και αρχές του κοινοτικού δικαίου ακόμη μάλιστα και στην περίπτωση που η διάταξη αυτή περιλαμβάνεται σε αμετάκλητη απόφαση ανώτατου δικαστικού οργάνου του κράτους αυτού, όπως στην περίπτωση της επίμαχης απόφασης του [Consiglio di Stato] […]

ΚΑ. επειδή το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο μπορεί θεμιτώς να αμφισβητήσει το κύρος της εντολής του Beniamino Donnici και, παράλληλα, να αγνοήσει την απόφαση του [Consiglio di Stato], που αντίκειται στο πνεύμα και στο γράμμα της πράξης [του 1976], γεγονός που έχει ως αποτέλεσμα τη διατήρηση της εντολής του Achille Occhetto,

1. κηρύσσει άκυρη την εντολή του Beniamino Donnici ως βουλευτή του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, την εκλογή του οποίου ανακοίνωσε η αρμόδια εθνική αρχή,

2. επικυρώνει την εντολή του Achille Occhetto […]».

Οι διαδικασίες ενώπιον των κοινοτικών δικαστηρίων και τα αιτήματα των διαδίκων

24 Στις 22 Ιουνίου 2007, ο B. Donnici, με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, το οποίο πρωτοκολλήθηκε με τον αριθμό Τ-215/07, άσκησε προσφυγή ακυρώσεως κατά της προσβαλλόμενης απόφασης που του είχε κοινοποιηθεί στις 29 Μαΐου 2007. Το Πρωτοδικείο, με διάταξη της 13ης Δεκεμβρίου 2007, Τ-215/07, Donnici κατά Κοινοβουλίου, (Συλλογή 2007, σ. II-5239), απεκδύθηκε της αρμοδιότητάς του στην υπόθεση Τ-215/07 υπέρ του Δικαστηρίου, ώστε να αποφανθεί το Δικαστήριο επί της προσφυγής ακυρώσεως. Η προσφυγή πρωτοκολλήθηκε στο Δικαστήριο με τον αριθμό C-9/08. Με διάταξη του

Προέδρου του Δικαστηρίου της 21ης Φεβρουαρίου 2008, επετράπη η παρέμβαση, αφενός, του A. Occhetto υπέρ του Κοινοβουλίου και, αφετέρου, της Ιταλικής Δημοκρατίας υπέρ του B. Donnici.

25 Το Κοινοβούλιο, με χωριστό δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου, υπέβαλε ένσταση δυνάμει του άρθρου 114, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου προκειμένου να αποσυρθεί από τη δικογραφία η από 2 Μαΐου 2007 γνωμοδότηση της νομικής του υπηρεσίας η οποία περιλαμβανόταν στο παράρτημα Α.11 του δικογράφου του B. Donnici. Το Δικαστήριο, με διάταξη της 29ης Ιανουαρίου 2009, C-9/08, Donnici κατά Κοινοβουλίου, δέχθηκε το αίτημα του Κοινοβουλίου και ανέβαλε να αποφανθεί, κατά την εξέταση της ουσίας, επί του αιτήματος του B. Donnici να διαταχθεί, κατά τη διεξαγωγή των αποδείξεων, η προσκόμιση της εν λόγω γνωμοδοτήσεως.

26 Η Ιταλική Δημοκρατία, με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου με αριθμό πρωτοκόλλου C-393/07, άσκησε επίσης προσφυγή ακυρώσεως κατά της προσβαλλόμενης απόφασης που της κοινοποιήθηκε στις 28 Μαΐου 2007. Με διάταξη του Προέδρου του Δικαστηρίου της 1ης Φεβρουαρίου 2008, επετράπη, στο πλαίσιο της υπόθεσης αυτής, στη Δημοκρατία της Λεττονίας να παρέμβει υπέρ της Δημοκρατίας της Ιταλίας. Η Δημοκρατία της Λεττονίας δεν μετέσχε στην έγγραφη ούτε στην προφορική διαδικασία.

27 Με διάταξη του Προέδρου του τέταρτου τμήματος της 30ής Ιανουαρίου 2009, οι δύο προσφυγές ακυρώσεως συνεκδικάσθηκαν προς διευκόλυνση της προφορικής διαδικασίας και έκδοση κοινής αποφάσεως.

28 Ο B. Donnici, με χωριστό δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 22 Ιουνίου 2007 και πρωτοκολλήθηκε με αριθμό T-215/07 R, ζήτησε την αναστολή εκτελέσεως της προσβαλλόμενης απόφασης. Ο δικαστής των ασφαλιστικών μέτρων, αντικαθιστώντας τον Πρόεδρο του Πρωτοδικείου, δέχθηκε την αίτηση αυτή και αποφάσισε, με διάταξη της 15ης Νοεμβρίου 2007 (T-215/07 R, Donnici κατά Κοινοβουλίου, Συλλογή 2007, σ. II-4673), την αναστολή της εκτέλεσης της προσβαλλόμενης πράξης.

29 Με διάταξη του Προέδρου του Δικαστηρίου της 13ης Ιανουαρίου 2009, Occhetto και Κοινοβούλιο κατά Donnici [C-512/07 P(R) και C-15/08 P(R), Συλλογή 2009, σ. I-1], απορρίφθηκαν στο πλαίσιο διαδικασίας ασφαλιστικών μέτρων οι αναιρέσεις που άσκησαν ο A. Occhetto και το Κοινοβούλιο κατά της εν λόγω διατάξεως.

30 Η Ιταλική Δημοκρατία και ο B. Donnici, με τις προσφυγές τους ζητούν από το Δικαστήριο να ακυρώσει την προσβαλλόμενη απόφαση και να καταδικάσει το Κοινοβούλιο στα δικαστικά έξοδα. Ο B. Donnici ζητεί, παρεμπιπτόντως, δυνάμει του άρθρου 241 ΕΚ, να αναγνωρισθεί ως μη σύννομο το άρθρο 3, παράγραφος 5, του εσωτερικού κανονισμού και, επικουρικώς, να διαταχθεί η προσκόμιση της από 2 Μαΐου 2007 γνωμοδότησης της νομικής υπηρεσίας του Κοινοβουλίου στη δικογραφία της παρούσας διαδικασίας. Το Κοινοβούλιο ζητεί την απόρριψη των προσφυγών και την καταδίκη της Ιταλικής Δημοκρατίας και του B. Donnici στα δικαστικά έξοδα.

Επί των προσφυγών

31 Στην υπόθεση C-393/07, η Ιταλική Δημοκρατία προβάλλει πέντε λόγους ακυρώσεως που αντλούνται αντιστοίχως, αφενός, από εκ μέρους της προσβαλλόμενης απόφασης παράβαση των άρθρων 6, 8, 12 και 13 της πράξης του 1976 και 6 ΕΕ, του άρθρου 2 του καθεστώτος των βουλευτών, των άρθρων 199 ΕΚ καθώς και 3 και 4 του εσωτερικού κανονισμού, των άρθρων 6 ΕΕ καθώς και 10 ΕΚ και 230 ΕΚ και, αφετέρου, από έλλειψη αιτιολογίας της απόφασης αυτής.

32 Στην υπόθεση C-9/08, ο B. Donnici προβάλλει δύο λόγους ακυρώσεως που αντλούνται, πρώτον, από παράβαση των άρθρων 12 της πράξης του 1976 και 3, παράγραφος 1, του Εσωτερικού Κανονισμού, παραβίαση των αρχών της ανεξαρτησίας, της απαγορεύσεως της υποχρεωτικής εντολής, του δεδικασμένου και, δεύτερον, από έλλειψη αιτιολογίας της προσβαλλόμενης απόφασης.

Επί του πρώτου λόγου ακυρώσεως

Επιχειρήματα των διαδίκων

33 Η Ιταλική Δημοκρατία και ο Β. Donnici ισχυρίζονται, στην ουσία, ότι το Κοινοβούλιο έπρεπε, σύμφωνα με το άρθρο 12 της πράξης του 1976, να αρκεστεί στην εκ μέρους της ιταλικής επιτροπής εκλογικών διαδικασιών ανακοίνωση της ανακήρυξης της εκλογής του Β. Donnici. Το άρθρο 12 δεν επιτρέπει στο Κοινοβούλιο να αμφισβητήσει την ανακήρυξη αυτή ως ασυμβίβαστη προς το κοινοτικό δίκαιο. Επίσης, το Κοινοβούλιο, στο πλαίσιο συζητήσεως επί ενστάσεων, μπορεί να στηριχθεί μόνο στις διατάξεις της πράξης του 1976 και όχι στις λοιπές διατάξεις του κοινοτικού δικαίου, συμπεριλαμβανομένων των γενικών αρχών του κοινοτικού δικαίου.

34 Η Ιταλική Δημοκρατία και ο Β. Donnici ισχυρίζονται ότι το άρθρο 6 της πράξης του 1976 έχει εφαρμογή μόνο στους βουλευτές και όχι στους μη εκλεγέντες υποψηφίους, με αποτέλεσμα το άρθρο αυτό να μην καλύπτει την παραίτηση που υπέβαλε ο A. Occhetto στις 6 Ιουλίου 2004 που δεν ήταν βουλευτής του Κοινοβουλίου. Δεδομένου ότι το εν λόγω άρθρο, σύμφωνα με το γράμμα του, αφορά αποκλειστικώς το βουλευτικό αξίωμα, δεν καλύπτει τα γεγονότα της εκλογικής διαδικασίας και τις πράξεις των μη εκλεγέντων υποψηφίων πριν την ανακήρυξή τους ως βουλευτών.

35 Αντιθέτως, το Κοινοβούλιο, υποστηριζόμενο από τον A. Occhetto, ισχυρίζεται ότι, σύμφωνα με το άρθρο 12 της πράξης του 1976, σε αυτό εναπόκειται να μεριμνά ώστε η εκ μέρους των εθνικών αρχών ανακήρυξη να τηρεί το κοινοτικό δίκαιο εν γένει και, ιδίως, τις αρχές της πράξης του 1976. Τα άρθρα 3, παράγραφοι 4 και 5, 4, παράγραφοι 3 και 9, του Εσωτερικού Κανονισμού του Κοινοβουλίου καθώς και η πρακτική που ακολουθεί στον τομέα αυτό επιβεβαιώνουν την αντίληψη αυτή των αρμοδιοτήτων του. Όταν η εκλογική διαδικασία συμβάλλει στη συγκρότησή του, είναι πρόδηλον ότι το Κοινοβούλιο πρέπει να εγγυάται ένα κοινοτικό κανονιστικό επίπεδο καθορίζον τις ελάχιστες απαιτήσεις προς αποφυγή της στρέβλωσης των κανόνων λόγω της ποικιλίας των εθνικών διαδικασιών.

36 Το Κοινοβούλιο, υποστηριζόμενο από τον A. Occhetto, ισχυρίζεται ότι, σε περίπτωση πρόδηλης παραβίασης των θεμελιωδών αρχών της πράξης του 1976, όπως της αρχής της ελεύθερης βουλευτικής εντολής του άρθρου 6 της πράξης αυτής και των αρχών της καθολικής και αναλογικής ψηφοφορίας των άρθρων 1 και 2 της εν λόγω πράξεως, δικαιούται και μάλιστα υποχρεούται να παύει την παραβίαση αυτή επικυρώνοντας το αποτέλεσμα της εθνικής διαδικασίας, ειδεμή η δική του πράξη επικύρωσης θα ήταν παράνομη. Το Κοινοβούλιο υποχρεούται, λόγω της υπεροχής του κοινοτικού δικαίου, να μην επικυρώνει την εκ μέρους των εθνικών αρχών ανακήρυξη υποψηφίου που παραβιάζει προδήλως το κοινοτικό δίκαιο.

37 Το άρθρο 6 της πράξης του 1976 προστατεύει και τους εκλεγέντες. Σε αντίθετη περίπτωση, η εγγύηση του άρθρου αυτού δεν θα είχε εφαρμογή σε πράξεις που παρακωλύουν την έκφραση της εντολής του εκλογικού σώματος, όπως, στην προκειμένη περίπτωση, η παραίτηση του A. Occhetto κατόπιν εκλογικής συμφωνίας. Η ερμηνεία αυτή του εν λόγω άρθρου 6 ενισχύεται από το άρθρο 2 του καθεστώτος των βουλευτών και από το άρθρο 3 του πρώτου πρόσθετου πρωτοκόλλου της Σύμβασης για την προάσπιση των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών που υπογράφηκε στη Ρώμη στις 4 Νοεμβρίου 1950.

38 Εξάλλου, το Κοινοβούλιο υποστηρίζει ότι η εφαρμογή του εν λόγω άρθρου 6 στην προκειμένη περίπτωση απορρέει από το γεγονός ότι ο A. Occhetto κατείχε έδρα στο Κοινοβούλιο όταν οι εθνικές αρχές του κοινοποίησαν την αντικατάσταση του ενδιαφερομένου από τον B. Donnici.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

39 Ο πρώτος λόγος ακυρώσεως αφορά το ζήτημα του εύρους των αρμοδιοτήτων του Κοινοβουλίου κατά τον έλεγχο των εντολών των μελών του σύμφωνα με το άρθρο 12 της πράξης του 1976. Επομένως, προκειμένου να εξετασθεί το κύρος της προσβαλλόμενης απόφασης, πρέπει, στην ουσία, να εξετασθεί το εύρος των αρμοδιοτήτων του Κοινοβουλίου σύμφωνα με τη διάταξη αυτή. Ωστόσο, το άρθρο 12 της πράξης αυτής προϋποθέτει ότι, εν πάση περιπτώσει, η απόφαση του Κοινοβουλίου βασίζεται σε διάταξη της πράξης αυτής κατά της οποίας μπορεί να

προβληθεί ένσταση. Δεδομένου ότι το Κοινοβούλιο επικαλείται συναφώς κυρίως το άρθρο 6 της πράξης του 1976, πρέπει να καθορισθεί, καταρχάς, αν η διάταξη αυτή έχει εφαρμογή στην προκειμένη περίπτωση.

— Επί της εφαρμογής του άρθρου 6 της πράξης του 1976

40 Το άρθρο 6, παράγραφος 1, της πράξης του 1976 ορίζει ότι τα μέλη του Κοινοβουλίου ψηφίζουν ατομικώς και προσωπικώς και δεν δεσμεύονται από οδηγίες, ούτε δέχονται επιτακτική εντολή.

41 Το άρθρο αυτό, όπως προκύπτει από το γράμμα του, αναφέρει ρητώς τα «μέλη του Κοινοβουλίου» και αφορά το αξίωμα του βουλευτή. Επιπλέον το άρθρο αυτό αναφέρει την ανεξαρτησία της ψήφου των εν λόγω μελών, προνόμιο που, από τη φύση του, δεν συνδέεται με την ιδιότητα του υποψηφίου που ανακηρύσσεται εκλεγείς επισήμως στη μετεκλογική σειρά κατατάξεως (βλ. προαναφερθείσα διάταξη Occhetto και Κοινοβούλιο κατά Donnici, σκέψη 41).

42 Διαπιστώνεται ότι το άρθρο 6 της πράξης του 1976, δεδομένης της σαφήνειας του γράμματός του, δεν έχει εφαρμογή στις πράξεις με αντικείμενο παραίτηση εκλεγέντος υποψηφίου, όπως, εν προκειμένω, η παραίτηση του A. Occhetto από τη θέση του ως αντικαταστάτη του A. Di Pietro.

43 Τα επιχειρήματα που προβάλλει συναφώς το Κοινοβούλιο δεν αποδυναμώνουν την ερμηνεία αυτή.

44 Μεταξύ άλλων, δεν μπορεί να αναγνωρισθεί στο Κοινοβούλιο γενική αρμοδιότητα εκτιμήσεως της νομιμότητας των εκλογικών διαδικασιών των κρατών μελών υπό το πρίσμα του συνόλου των αρχών που απορρέουν από το άρθρο 6 της πράξης του 1976, όπως τις συνάγει το Κοινοβούλιο ιδιαίτερα από το άρθρο 3 του πρώτου πρόσθετου πρωτοκόλλου της Σύμβασης για την προάσπιση των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών, μέσω της διασταλτικής ερμηνείας του εν λόγω άρθρου 6 υπό το φως των αρχών αυτών (βλ., σχετικώς, προαναφερθείσα διάταξη A. Occhetto και Κοινοβούλιο κατά B. Donnici, σκέψη 43).

45 Ειδικότερα, αυτή η ερμηνεία του άρθρου 6 δεν λαμβάνει υπόψη της την απόφαση των συντακτών της, μετατρέποντας τη διάταξη αυτή περί της ασκήσεως εντολής, παρά το ακριβώς περιορισμένο πεδίο εφαρμογής της, σε κανόνα αρμοδιότητας που διέπει την εκλογική διαδικασία, τομέας που, σύμφωνα με το άρθρο 8 της πράξης του 1976, διέπεται, καταρχήν, από τις εθνικές διατάξεις.

46 Όσον αφορά το άρθρο 2 του καθεστώτος των βουλευτών, το οποίο επικαλείται το Κοινοβούλιο για να ενισχύσει την ερμηνεία του άρθρου 6 της πράξης του 1976, επισημαίνεται, κατ' αρχάς, ότι το καθεστώς αυτό δεν ίσχυε κατά τον χρόνο που συνέβησαν τα επίμαχα πραγματικά περιστατικά. Εξάλλου, η τέταρτη αιτιολογική σκέψη του καθεστώτος των βουλευτών ορίζει ότι «[η] ελευθερία και ανεξαρτησία του βουλευτή, την οποία προστατεύει το άρθρο 2, χρήζει ρυθμίσεως» αφού «δεν μνημονεύεται στα κείμενα του πρωτογενούς δικαίου» και η πέμπτη αιτιολογική του σκέψη διευκρινίζει ότι το άρθρο 3, παράγραφος 1, του εν λόγω καθεστώτος επαναλαμβάνει τις διατάξεις του άρθρου 6, παράγραφος 1, της πράξης του 1976. Επομένως, το άρθρο 2 του καθεστώτος των βουλευτών δεν συνιστά κωδικοποίηση του εν λόγω άρθρου 6 (βλ., σχετικώς, προαναφερθείσα διάταξη Occhetto και Κοινοβούλιο κατά Donnici, σκέψη 44).

47 Εξάλλου, το Κοινοβούλιο δεν μπορεί, σύμφωνα με την αρχή της ιεραρχίας των κανόνων δικαίου, να βασιστεί σε διάταξη του Εσωτερικού του Κανονισμού και στην πρακτική του στον τομέα αυτό προκειμένου να ερμηνεύσει contra legem το άρθρο 6 της πράξης του 1976 (βλ., σχετικώς, προαναφερθείσα διάταξη Occhetto και Κοινοβούλιο κατά Donnici, σκέψη 45).

48 Ειδικότερα, διαπιστώνεται ότι ο Εσωτερικός Κανονισμός αποτελεί πράξη εσωτερικής οργάνωσης που δεν μπορεί να απονέμει στο Κοινοβούλιο αρμοδιότητες που δεν του αναγνωρίζονται ρητώς από νομοθετική πράξη, εν προκειμένω δηλαδή την πράξη του 1976 (βλ. απόφαση της 21ης Οκτωβρίου 2008, C-200/07 και C-201/07, Marra, Συλλογή 2008, σ. I-7929, σκέψη 38). Επομένως, ακόμη περισσότερο η πρακτική δεν μπορεί να παραβεί το εν λόγω άρθρο 6.

49 Από τις ανωτέρω σκέψεις προκύπτει ότι η παραίτηση του A. Occhetto από τη θέση του στον κατάλογο των επιλαχόντων δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 6 της πράξης του 1976, ούτως ώστε το άρθρο αυτό να μη μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως βάση για ένσταση στο πλαίσιο του ελέγχου των εντολών των μελών του Κοινοβουλίου βάσει του άρθρου 12 της πράξης αυτής και, ως εκ τούτου, το Κοινοβούλιο να μη μπορεί να θεμελιώσει την προσβαλλόμενη απόφαση σε παράβαση του εν λόγω άρθρου 6.

— Επί της παραβάσεως του άρθρου 12 της πράξης του 1976

50 Μετά τη διαπίστωση ότι η προσβαλλόμενη απόφαση δεν μπορεί να βασίζεται στο άρθρο 6 της πράξης του 1976, ανακύπτει το ζήτημα αν η απόφαση αυτή μπορεί να βασίζεται σε παραβίαση των αρχών της καθολικής και αναλογικής ψηφοφορίας που θεσπίζουν τα άρθρα 1 και 2 της πράξης του 1976, όπως ισχυρίζεται το Κοινοβούλιο. Το Κοινοβούλιο, προβάλλοντας την παραβίαση των εν λόγω αρχών, αναγνωρίζει στον εαυτό του αρμοδιότητα ελέγχου αν κατά την επίσημη ανακήρυξη του B. Donnici ως μέλους του Κοινοβουλίου τηρήθηκαν οι εν λόγω προϋποθέσεις. Επομένως, πρέπει να εξετασθεί αν το άρθρο 12 της πράξης αυτής αναγνωρίζει στο Κοινοβούλιο μία τέτοια αρμοδιότητα κατά τον έλεγχο των εντολών των μελών του.

51 Το άρθρο 12 της πράξης του 1976 ορίζει ότι το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, κατά τον έλεγχο των εντολών των μελών του, λαμβάνει υπόψη τα αποτελέσματα που δηλώνονται επισήμως από τα κράτη μέλη και αποφασίζει επί των διαφορών οι οποίες θα μπορούσαν ενδεχομένως να ανακύψουν από την εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας πράξεως, εξαιρουμένων των εθνικών διατάξεων στις οποίες παραπέμπει η πράξη αυτή.

52 Από το γράμμα του εν λόγω άρθρου 12 προκύπτει ότι η ελεγκτική αρμοδιότητα του Κοινοβουλίου, σύμφωνα με την πρώτη περίοδο του εν λόγω άρθρου, υπόκειται σε δύο σημαντικούς περιορισμούς που περιλαμβάνονται στη δεύτερη φράση του άρθρου αυτού (βλ., σχετικώς, προαναφερθείσες διατάξεις της 15ης Νοεμβρίου 2007, B. Donnici κατά Κοινοβουλίου, σκέψη 71, και A. Occhetto και Κοινοβούλιο κατά B. Donnici, σκέψεις 31 και 32).

53 Σύμφωνα με το πρώτο τμήμα της δεύτερης φράσης του άρθρου 12 της πράξης του 1976, το Κοινοβούλιο «λαμβάνει υπόψη τα αποτελέσματα που δηλώνονται επισήμως από τα κράτη μέλη». Εξάλλου, η ειδική αρμοδιότητα του Κοινοβουλίου να αποφασίζει επί διαφορών που ανακύπτουν, σύμφωνα με το δεύτερο τμήμα της δεύτερης φράσης του εν λόγω άρθρου, περιορίζεται επίσης ratione materiæ μόνο στις διαφορές «οι οποίες θα ηδύνατο ενδεχομένως να ανακύψουν από την εφαρμογή των διατάξεων της [πράξεως του 1976], εξαιρουμένων των εθνικών διατάξεων στις οποίες παραπέμπει η πράξη αυτή».

54 Αφενός, αντιθέτως προς τους ισχυρισμούς του Κοινοβουλίου, από το γράμμα του άρθρου 12 της πράξης του 1976 προκύπτει ότι το άρθρο αυτό δεν αναγνωρίζει στο Κοινοβούλιο την αρμοδιότητα να αποφασίζει επί διαφορών που ανακύπτουν βάσει του κοινοτικού δικαίου στο σύνολό του. Σύμφωνα με το σαφές γράμμα του εν λόγω άρθρου, το άρθρο αυτό αφορά μόνον τις «διαφορές […] οι οποίες ανακύπτουν από την εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας πράξεως» (βλ., σχετικώς, προαναφερθείσα διάταξη Occhetto και Κοινοβούλιο κατά Donnici, σκέψη 32).

55 Αφετέρου, η φράση «λαμβάνει υπόψη τα αποτελέσματα που δηλώνονται επισήμως» σημαίνει ότι το Κοινοβούλιο, για την έκδοση της δικής του απόφασης κατά τον έλεγχο των εντολών των μελών του, όφειλε να στηριχθεί στην από 29 Μαρτίου 2007 δήλωση της ιταλικής επιτροπής εκλογικών διαδικασιών μετά την απόφαση του Consiglio di Stato της 6ης Δεκεμβρίου 2006. Ειδικότερα, η δήλωση αυτή απορρέει από μία σύμφωνη με τις εθνικές διαδικασίες διαδικασία λήψης απόφασης, με την οποία επιλύονται οριστικά τα νομικά προβλήματα της δήλωσης αυτής και αποτελεί, ως εκ τούτου, προϋπάρχουσα έννομη κατάσταση. Ωστόσο, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι η φράση «λαμβάνει υπόψη» στο πλαίσιο της πράξης του 1976 πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι το Κοινοβούλιο δεν έχει διακριτική ευχέρεια στον τομέα αυτό (βλ., σχετικώς, απόφαση της 7ης Ιουλίου 2005, C-208/03 P, Le Pen κατά Κοινοβουλίου, Συλλογή 2005, σ. I-6051, σκέψη 50).

56 Αυτή η ερμηνεία της φράσης «λαμβάνει υπόψη» του άρθρου 12, παράγραφος 2, της πράξης του 1976, στην αρχική της εκδοχή, σύμφωνα με την οποία τα κράτη μέλη ενημερώνουν το Κοινοβούλιο και το Κοινοβούλιο λαμβάνει υπόψη την κένωση έδρας λόγω εφαρμογής εθνικών διατάξεων, ισχύει και για την ίδια φράση του άρθρου 12 της πράξης του 1976, όπως ισχύει σήμερα. Αφού το άρθρο 12, παράγραφος 2, της πράξης του 1976, στην αρχική του μορφή, αποκλείει τη διακριτική ευχέρεια του Κοινοβουλίου ακόμη και σε περίπτωση έκπτωσης από το βουλευτικό αξίωμα λόγω εφαρμογής εθνικών διατάξεων που έχουν επίπτωση στη σύνθεση του οργάνου αυτού, το Κοινοβούλιο ακόμη περισσότερο δεν έχει αποφασιστική αρμοδιότητα κατά τον έλεγχο, σύμφωνα με το άρθρο 12 της πράξης του 1976, των εντολών των μελών του που ανακοινώνονται επισήμως από τα κράτη μέλη. Ειδικότερα, στο πλαίσιο αυτό πρόκειται περί της εκ μέρους των εθνικών αρχών ανακήρυξης των μελλοντικών μελών του Κοινοβουλίου σύμφωνα με την εκλογική διαδικασία που διέπεται από τις εθνικές διατάξεις, όπως προκύπτει ρητώς από το άρθρο 8 της πράξης του 1976.

57 Επομένως, το Κοινοβούλιο δεν δύναται να αμφισβητήσει αυτή καθεαυτή την κανονικότητα της δήλωσης της εθνικής επιτροπής εκλογικών διαδικασιών. Το άρθρο 12 της πράξης του 1976 δεν επιτρέπει επίσης στο Κοινοβούλιο να αρνηθεί να λάβει υπόψη του τη δήλωση αυτή αν εκτιμά ότι υπάρχει παρατυπία (βλ., σχετικώς, προαναφερθείσα διάταξη της 15ης Νοεμβρίου 2007, Donnici κατά Κοινοβουλίου, σκέψη 75).

58 Η ερμηνεία αυτή του άρθρου 12 της πράξης του 1976 ενισχύεται από την προσέγγισή του υπό το πρίσμα των οικείων διατάξεων της Συνθήκης ΕΚ και από το κανονιστικό πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται το εν λόγω άρθρο.

59 Συναφώς, επισημαίνεται ότι, σύμφωνα με τα άρθρα 5, πρώτο εδάφιο, ΕΚ, 7, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, ΕΚ και 189, πρώτο εδάφιο, ΕΚ, το Κοινοβούλιο ασκεί εξουσίες και δρα μέσα στα όρια των αρμοδιοτήτων που του αναθέτουν οι Συνθήκες.

60 Εξάλλου, σύμφωνα με το άρθρο 8 της πράξης του 1976, «η εκλογική διαδικασία διέπεται, σε κάθε κράτος μέλος, από τις εθνικές διατάξεις» υπό την επιφύλαξη των διατάξεων της πράξης του 1976. Επομένως, αν και τα κράτη υποχρεούνται να τηρούν τις διατάξεις της πράξης του 1976 καθόσον προβλέπουν ορισμένες εκλογικές διατυπώσεις, σ' αυτά εναπόκειται, εν τέλει, να οργανώσουν τις εκλογές σύμφωνα με τη διαδικασία που ορίζουν οι εθνικοί κανόνες και, στο πλαίσιο αυτό, να καταμετρήσουν τις ψήφους και να ανακοινώσουν επισήμως τα αποτελέσματα των εκλογών (προαναφερθείσα διάταξη της 15ης Νοεμβρίου 2007, Donnici κατά Κοινοβουλίου, σκέψη 74).

61 Τέλος, το άρθρο 13, παράγραφος 2, της πράξης του 1976 ορίζει ότι τα κράτη μέλη θεσπίζουν τις κατάλληλες διαδικασίες πλήρωσης τυχόν χηρεύουσας έδρας.

62 Επομένως, σύμφωνα με το κανονιστικό αυτό πλαίσιο, η εκλογική διαδικασία για την ανάδειξη των μελών του Κοινοβουλίου της 12ης και 13ης Ιουνίου 2004, καθώς και η διαδικασία πλήρωσης των κενών θέσεων εξακολουθεί να διέπεται σε κάθε κράτος μέλος από τις οικείες εθνικές διατάξεις, εν προκειμένω τον νόμο της 24ης Ιανουαρίου 1979 (βλ., σχετικώς, προαναφερθείσα διάταξη της 15ης Νοεμβρίου 2007, Donnici κατά Κοινοβουλίου, σκέψη 66).

63 Εξάλλου, ελλείψει σχετικής κοινοτικής ρυθμίσεως, απόκειται στην εσωτερική έννομη τάξη κάθε κράτους μέλους να ορίσει τα αρμόδια δικαστήρια και να θεσπίσει τους διαδικαστικούς κανόνες ασκήσεως των ενδίκων βοηθημάτων που αποσκοπούν στην κατοχύρωση της προστασίας των δικαιωμάτων τα οποία οι ιδιώτες αντλούν από το κοινοτικό δίκαιο, υπό την προϋπόθεση, αφενός, ότι οι κανόνες αυτοί δεν είναι λιγότερο ευνοϊκοί από εκείνους που αφορούν παρόμοια βοηθήματα της εσωτερικής έννομης τάξεως (αρχή της ισοδυναμίας) και, αφετέρου, ότι δεν καθιστούν πρακτικά αδύνατη ή υπερβολικά δυσχερή την άσκηση των δικαιωμάτων που χορηγεί η κοινοτική έννομη τάξη (αρχή της αποτελεσματικότητας) (βλ., σχετικώς απόφαση της 12ης Σεπτεμβρίου 2006, C-300/04, Eman και Sevinger, Συλλογή 2006, σ. I-8055, σκέψη 67).

64 Ωστόσο, το Κοινοβούλιο δεν ισχυρίστηκε ότι οι ιταλικοί διαδικαστικοί κανόνες παραβιάζουν τις εν λόγω αρχές της ισοδυναμίας και της αποτελεσματικότητας. Εξάλλου, ακόμη και αν ίσχυε αυτή η υπόθεση, δεν θα μπορούσε να συναχθεί ότι το Κοινοβούλιο δύναται να αντικαταστήσει τις πράξεις που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα των εθνικών αρχών με τις δικές του εκτιμήσεις.

65 Αντιθέτως, για την εκ μέρους των κρατών μελών τήρηση των διατάξεων της Συνθήκης και των αποφάσεων των οργάνων βάσει της Συνθήκης αυτής μεριμνά ιδίως η Επιτροπή που μπορεί, δυνάμει του άρθρου 226 ΕΚ, να ασκεί ενώπιον του Δικαστηρίου προσφυγή παραλείψεως αν φρονεί ότι ένα κράτος μέλος παρέβη τις υποχρεώσεις του. Εξάλλου, ο έλεγχος της τήρησης των διατάξεων αυτών εξασφαλίζεται με τη διαδικασία του άρθρου 234 ΕΚ στο πλαίσιο της διαδικασίας των εκλογικών διαφορών σε εθνικό επίπεδο.

66 Από το κανονιστικό αυτό πλαίσιο δεν προκύπτει ότι το Κοινοβούλιο διαθέτει γενική αρμοδιότητα να εκτιμά τη συμβατότητα των εκλογικών διαδικασιών των κρατών μελών και την εφαρμογή τους στην προκειμένη περίπτωση υπό το πρίσμα του κοινοτικού δικαίου. Επομένως, η αρμοδιότητα του Κοινοβουλίου περιορίζεται, στο πλαίσιο του ελέγχου των εντολών των μελών του, στα προνόμια που σαφώς καθορίζονται από τις οικείες διατάξεις της πράξης του 1976 (βλ., σχετικώς, προαναφερθείσα διάταξη Occhetto και Κοινοβούλιο κατά Donnici, σκέψη 32).

67 Συνεπώς, η ερμηνεία του άρθρου 12 της πράξης του 1976 υπό την έννοια ότι το Κοινοβούλιο έχει γενική αρμοδιότητα ελέγχου της εκ μέρους των αρχών των κρατών μελών επίσημης ανακοίνωσης των εκλεγέντων βουλευτών όχι μόνον αντιβαίνει στο γράμμα του άρθρου αυτού αλλά επίσης δεν συμβιβάζεται με την αρχή που καθιερώνουν τα άρθρα 5 ΕΚ και 7 ΕΚ κατά τα οποία οι αρμοδιότητες της Κοινότητας και των οργάνων της είναι κατ' ανάθεση αρμοδιότητες (βλ., σχετικώς, αποφάσεις της 5ης Οκτωβρίου 2000, C-376/98, Γερμανία κατά Κοινοβουλίου και Συμβουλίου, Συλλογή 2000, σ. I-8419, σκέψη 83, και της 3ης Σεπτεμβρίου 2008, C-402/05 P και C-415/05 P, Kadi και Al Barakaat International Foundation κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, Συλλογή 2008, σ. I-6351, σκέψη 203 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

68 Τα επιχειρήματα του Κοινοβουλίου, τα οποία υποστηρίζει και ο A. Occhetto και εκτίθενται στις σκέψεις 35 έως 37 της παρούσας απόφασης, δεν αναιρούν την ερμηνεία αυτή του άρθρου 12 της πράξης του 1976 σύμφωνα με την οποία το Κοινοβούλιο δεν έχει αρμοδιότητα να αμφισβητήσει την εκ μέρους της ιταλικής επιτροπής εκλογικών διαδικασιών ανακήρυξη των εκλεγέντων βουλευτών.

69 Πρέπει να απορριφθεί το επιχείρημα που προβάλλεται πρώτο, σύμφωνα με το οποίο, ελλείψει αρμοδιότητας του Κοινοβουλίου να ελέγξει υπό το πρίσμα του κοινοτικού δικαίου τα αποτελέσματα που ανακοινώνουν τα κράτη μέλη, η εξουσία ελέγχου του Κοινοβουλίου δυνάμει του άρθρου 12 της πράξης του 1976 είναι κενή περιεχομένου. Ειδικότερα, επισημαίνεται ότι το Κοινοβούλιο διατηρεί κάθε αρμοδιότητα να αποφαίνεται στο πλαίσιο του άρθρου 12 της πράξης του 1976 επί της καταστάσεως εκλεγέντος υποψηφίου ο οποίος έχει ασυμβίβαστες προς το αξίωμα του μέλους του Κοινοβουλίου ιδιότητες, όπως οι απαριθμούμενες στο άρθρο 7 της πράξης του 1976 (βλ. προαναφερθείσα διάταξη Occhetto και Κοινοβούλιο κατά Donnici, σκέψη 33).

70 Δεύτερον, όσον αφορά το επιχείρημα ότι το Κοινοβούλιο, προκειμένου να εγγυάται τις ελάχιστες απαιτήσεις όσον αφορά τον διορισμό των μελών του, πρέπει να απορρίπτει την εκ μέρους των εθνικών αρχών ανακήρυξη βουλευτών που παραβιάζει προδήλως τις θεμελιώδεις αρχές της πράξης του 1976, έχει σημασία να υπενθυμισθεί ότι εναπόκειται στα εθνικά δικαστήρια να αποφασίζουν, ενδεχομένως κατόπιν υποβολής προδικαστικού ερωτήματος στο Δικαστήριο, κατά την έννοια του άρθρου 234 ΕΚ, επί της νομιμότητας των εθνικών εκλογικών διατάξεων και διαδικασιών (προαναφερθείσα διάταξη της 15ης Νοεμβρίου 2007, Donnici κατά Κοινοβουλίου, σκέψη 93).

71 Στην προκειμένη περίπτωση, τα αρμόδια ιταλικά δικαστήρια διενήργησαν πράγματι έναν τέτοιο δικαστικό έλεγχο δυνάμει του νόμου της 24ης Ιανουαρίου 1979. Ειδικότερα, τα νομικά ζητήματα που άπτονται της επίσημης ανακοίνωσης του εκλογικού αποτελέσματος επιλύθηκαν οριστικώς, σε εθνικό επίπεδο, με την απόφαση του Consiglio di Stato η οποία απέκτησε ισχύ δεδικασμένου.

72 Τέλος, από το σαφές γράμμα του άρθρου 12 της πράξης του 1976 και τη εκ μέρους του άρθρου αυτού κατανομή των αρμοδιοτήτων στον τομέα αυτό προκύπτει ότι δεν υπάρχει κενό στην προστασία των εκλογικών δικαιωμάτων των υποψηφίων στις εκλογές του Κοινοβουλίου.

73 Για τον λόγο αυτό, πρέπει επίσης να απορριφθεί το επιχείρημα του Κοινοβουλίου ότι η απόφασή του επί του ελέγχου των εντολών θα ήταν παράνομη αν έπρεπε να θεμελιώσει την απόφασή του επί παράνομης εθνικής πράξης, εν προκειμένω της εκ μέρους της ιταλικής επιτροπής εκλογικών διαδικασιών ανακήρυξης του B. Donnici.

74 Στην προκειμένη περίπτωση, αντιθέτως προς τους ισχυρισμούς του Κοινοβουλίου με αναφορά στην απόφαση της 18ης Δεκεμβρίου 2007, C-64/05 P, Σουηδία κατά Επιτροπής (Συλλογή 2007, σ. I-11389), οι οικείες αρμοδιότητες του Κοινοβουλίου και των εθνικών αρχών κατά τον έλεγχο των εντολών των μελών του Κοινοβουλίου κατανέμονται σαφώς μεταξύ των κοινοτικών οργάνων και των εθνικών αρχών. Συναφώς, το Κοινοβούλιο, δυνάμει του άρθρου 12 της πράξης του 1976, έχει μόνον αρμοδιότητα να αποφαίνεται επί των ενστάσεων που υποβάλλονται βάσει των διατάξεων της πράξης αυτής με εξαίρεση τις διατάξεις στις οποίες παραπέμπει η πράξη αυτή, ενώ στις εθνικές αρχές εναπόκειται να ανακοινώσουν τα αποτελέσματα που προέκυψαν κατ' εφαρμογή των σύμφωνων προς το κοινοτικό δίκαιο εθνικών διατάξεων.

75 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι το Κοινοβούλιο όφειλε, δυνάμει του άρθρου 12 της πράξης του 1976, να λάβει υπόψη τη δήλωση της ιταλικής επιτροπής εκλογικών διαδικασιών χωρίς να έχει αρμοδιότητα να απομακρυνθεί από τη δήλωση αυτή λόγω παρατυπιών της εθνικής αυτής πράξης. Κηρύσσοντας, αντιθέτως προς τη δήλωση αυτή, άκυρη την εντολή του B. Donnici και επικυρώνοντας την εντολή του A. Occhetto, η προσβαλλόμενη απόφαση παρέβη το άρθρο 12 της πράξης αυτής.

76 Κατόπιν των ανωτέρω σκέψεων, η προσβαλλόμενη απόφαση πρέπει να ακυρωθεί. Υπό τις συνθήκες αυτές παρέλκει η εκ μέρους του Δικαστηρίου εξέταση των λοιπών λόγων

ακυρώσεως που προβάλλουν η Ιταλική Δημοκρατία και ο B. Donnici προς στήριξη των προσφυγών τους. Επομένως, τα επικουρικώς προβαλλόμενα αιτήματα του B. Donnici καθίστανται άνευ αντικειμένου.

Επί των δικαστικών εξόδων

77 Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Δεδομένου ότι η Ιταλική Δημοκρατία και ο B. Donnici ζήτησαν να καταδικαστεί το Κοινοβούλιο στα δικαστικά έξοδα και αυτό ηττήθηκε, το Κοινοβούλιο πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα. Κατά την παράγραφο 4, πρώτο εδάφιο, του ιδίου άρθρου, τα κράτη μέλη που παρεμβαίνουν στη δίκη φέρουν τα δικαστικά τους έξοδα και, κατά το τρίτο εδάφιο της ιδίας παραγράφου, το Δικαστήριο μπορεί να αποφασίσει ότι ο παρεμβαίνων, ακόμα και όταν είναι άλλος από τους αναφερόμενους στα προηγούμενα εδάφια, θα φέρει τα δικαστικά του έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (τέταρτο τμήμα) αποφασίζει:

1) Ακυρώνει την απόφαση 2007/2121 (REG) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, της 24ης Μαΐου 2007, επί του ελέγχου της εντολής του Beniamino Donnici.

2) Καταδικάζει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στα δικαστικά έξοδα του B. Donnici και στα δικαστικά έξοδα της Ιταλικής Δημοκρατίας ως προσφεύγουσας.

3) Η Ιταλική Δημοκρατία ως παρεμβαίνουσα, η Δημοκρατία της Λεττονίας και ο A. Occhetto φέρουν τα δικαστικά τους έξοδα.

(υπογραφές)